

COP 21 STUDIES

- 1) Meerwaarde van directe burgerparticipatie in offshore windenergie vs gewone financiële participatie
- 2) Drempels voor burgerparticipatie in windenergie op zee en voorwaarden voor een gelijk speelveld

Avec le soutien du Fonds de transition énergétique

Met de steun van Energietransitiefonds

INLEIDING

De burgercoöperatie

Overzicht van de huidige burgerparticipatie

- Wind op land: 4%.
- Wind op zee: alleen via een financieel product

"Het gemeengoed (*the commons*) kan niet in zijn totaliteit worden toegeëigend. Het behoort aan niemand toe en wordt gebruikt in het algemeen belang, met inbegrip van het belang van de toekomstige generaties. Het gebruik ervan is aan allen gemeen en wordt door bijzondere wetten geregeld [...]"

Belgique

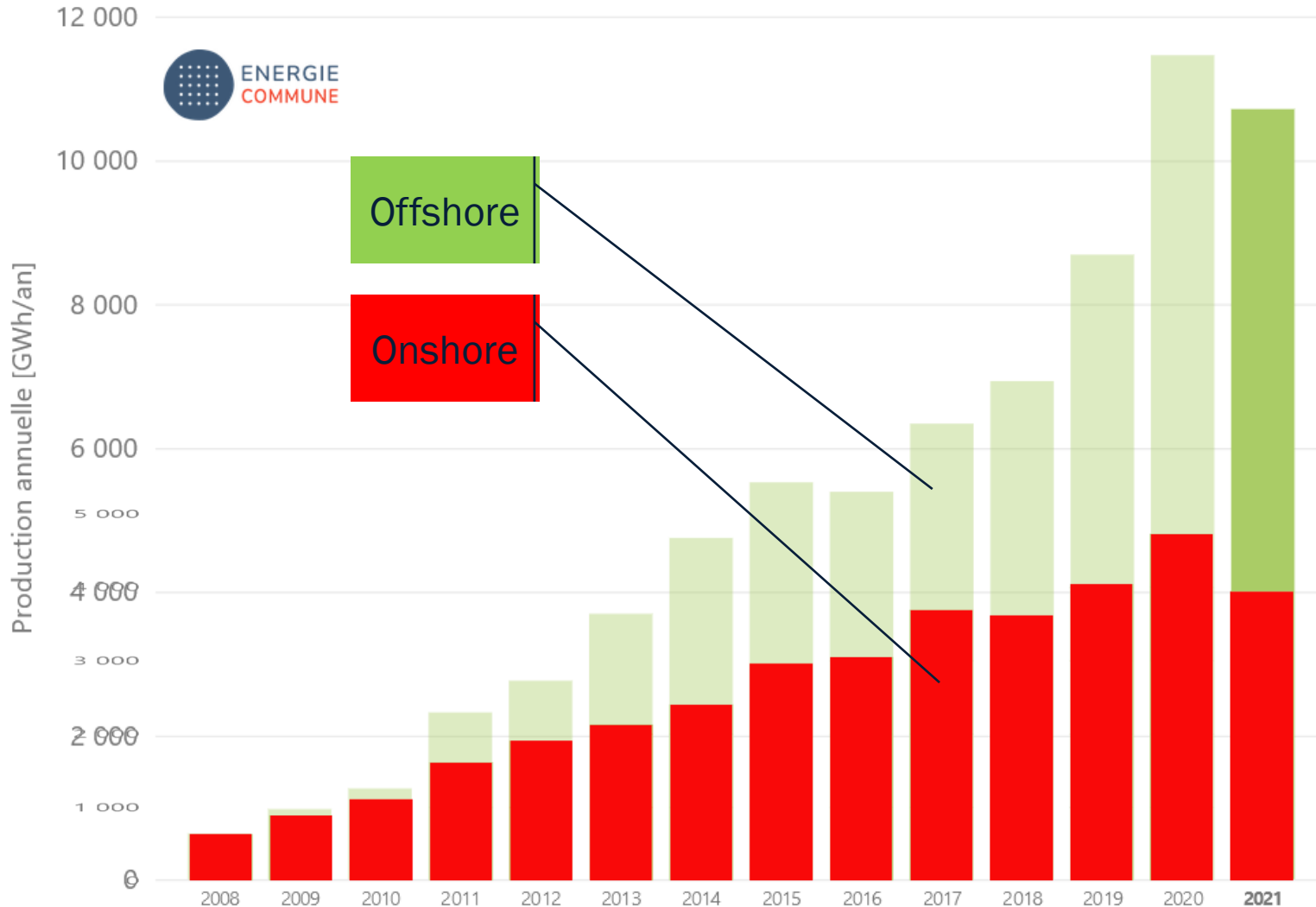
Flandre

Offshore

Wallonie

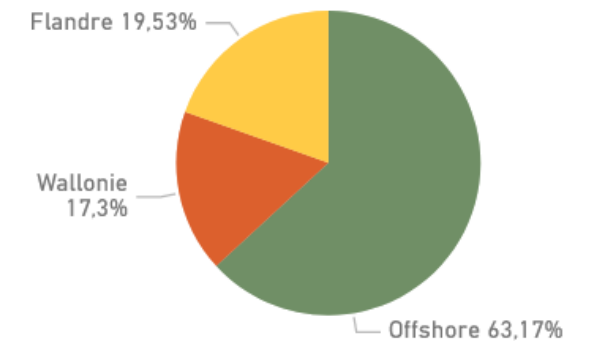
En 2021...

Evolution des productions

Flandre	2 091	GWh
Offshore	6 766	GWh
Wallonie	1 853	GWh

Répartition des productions

Vanwaar de interesse in windenergie op zee?

- Windvermogen (2021) – Nationaal Energie en Klimaatplan 2030

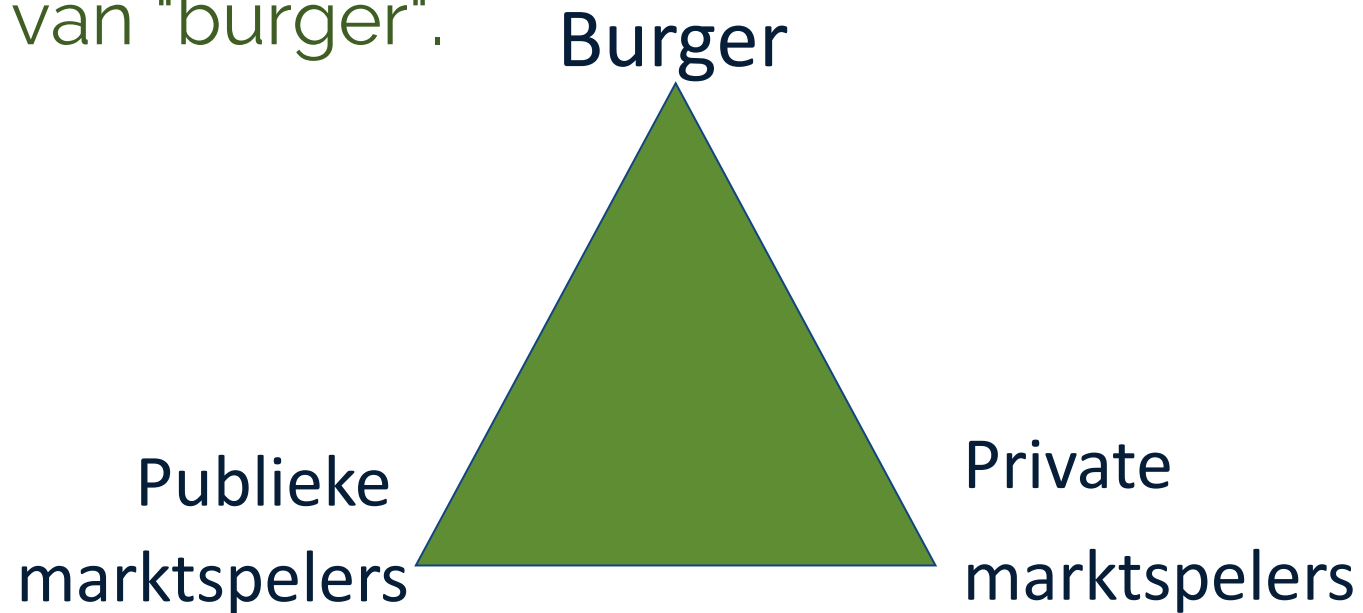
- Onshore: 2,5 GW => 4,9 GW

- Offshore: 2,3 GW =>5,4 tot 5,8 GW

➔ Groter ontwikkelingspotentieel in offshore

➔ Prinses Elisabeth-zone = laatste kans voor burgers in de offshore

- De vraag is niet "publiek of privaat?"
- In een democratie rijst de vraag:
"Welke rol is er weggelegd voor de burgers?"
- Structureel model van REScoops => integreert de burger
- Het evenwicht ligt in het midden van de driehoek
- Eerlijke definitie van "burger".

Welk soort burgerparticipatie?

- **Informele** burgerparticipatie (opstap naar de tweede)
- **Directe** burgerparticipatie met rechtstreekse eigendom van de burger: gestructureerd, autonoom, mogelijkheid om invloed uit te oefenen op het bestuur en de bestemming van de geproduceerde energie
- **Indirecte** burgerparticipatie, zuiver financieel
 - Beleggingsfondsen
 - Crowdfunding platform
 - Financiële coöperaties

De coöperatie = de meest succesvolle vorm

Directe burgerparticipatie > Rechtstreeks eigenaarschap

- Beginselen van de Internationale Coöperatieve Alliantie
- Autonomie / Eigenaarschap / ten dienste van de leden / maatschappelijk doel

REScoop ↔ FINcoop

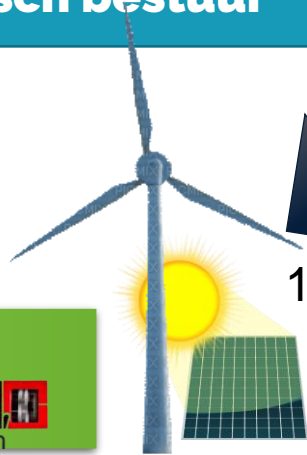
REScoop-model

Maatschappelijke
meerwaarde

REScoop

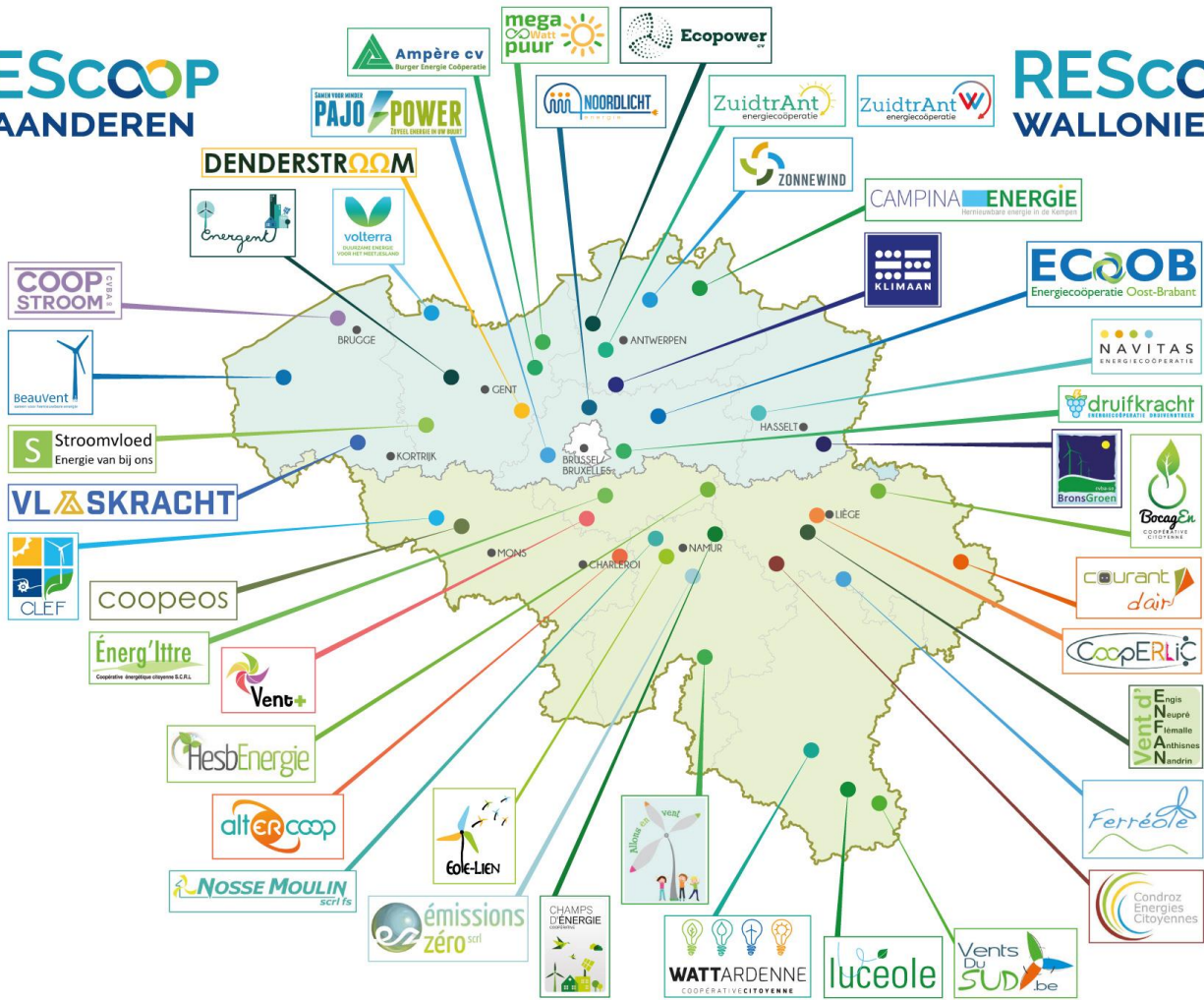
Eigendom

- 👍 ICA Principles
- 👍 Energie-gemeenschap

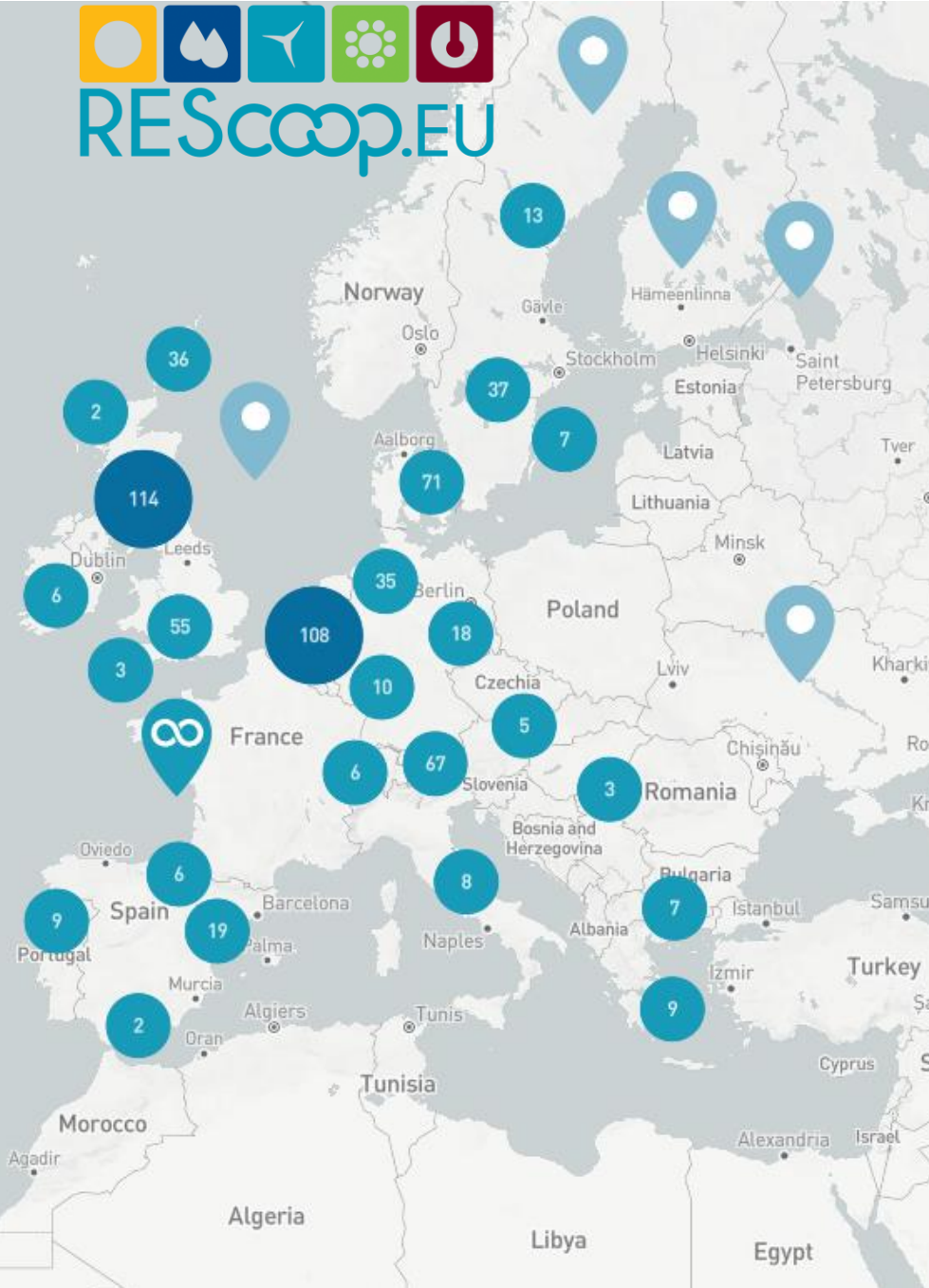
RESCOOP
VLAANDEREN

RESCOOP
WALLONIE

RESCOOP.EU

Iceland

Energiegemeenschappen

- De visie van de Europese Unie
 - Deze visie is gebaseerd op het REScoop-model
- Burgers erbij betrekken
 - ➔ zorgen voor een succesvolle en sociaal rechtvaardige energietransitie
- Omzetting naar een regionaal en federaal kader

**1) De meerwaarde van
directe burgerparticipatie
in offshore windenergie vs
gewone financiële participatie**

De meerwaarde van burgerparticipatie

- Verschillende soorten meerwaarden (financiële en niet-financiële)
- Benchmarking via de assen "People, Planet, Profit".

	Financieel	Niet-financieel
People		X
Planet		X
Profit	X	X

➤ REScoops:

Evenwicht tussen gebruikersvoordelen en investeerdersvoordelen

➤ FINcoops:

Onevenwicht in voordelen voor gebruikers en investeerders

A. Financiële meerwaarde (de "PROFIT"-as)

1. Mobiliseren van slapende spaargelden

- Netto financiële activa van de Belgen = 1.169,5 miljard euro
- Waarvan 296 miljard op spaarrekeningen (NBB - 31/03/2022)
- Capaciteit van de Belgische REScoops:
momenteel opgehaald kapitaal > 100 miljoen euro

A. Financiële meerwaarde (de "PROFIT"-as)

2. Financieel rendement op geïnvesteerd burgergeld

- Balans 2020, dividenden uitgekeerd in 2021

	REScoops V	REScoops W	FINcoops
Kapitaal (bijdragen)	81,2 M €	21,1 M €	61,2 M €
% gewogen gemiddeld brutodividend	3,36%	2,51%*	3,87%
Dividenden	2,9 M €	0,53 M €	2,4 M €

- Conclusies:

- Bijdragen: REScoops > FINcoops
- % FINcoops dividenden slechts iets hoger

=> VERSCHIL IN FINANCIËEL RENDEMENT NIET ZO BELANGRIJK

B. Economische meerwaarde* ("PROFIT"-as)

1. Besluitvormingscentra en energieonafhankelijkheid/autonomie van België

Energieonafhankelijkheid en geopolitieke risico's

- Energieonafhankelijkheid/voorzieningszekerheid en prijsdoelstellingen
- Nieuwe doelstellingen: klimaatverandering
 - => meerwaarde REScoops en FINcoops

Energie-autonomie/onafhankelijkheid: wie heeft (echt) de bevoegdheid om te beslissen over energie-installaties in België?

- Macht en omzet van sommige multinationals
- Besluitvormingscentra in het buitenland
- Hernieuwbare energie = belangrijke factor voor energieonafhankelijkheid
 - => meerwaarde REScoops

* economische meerwaarde = geclassificeerd als niet-financieel

B. Economische meerwaarde ("PROFIT"-as)

2. Lokale economische return

De lokale economische return hangt af van verschillende factoren:

- eigendom van de grond/zeebodem
- eigendom van de windturbines
- investeerders
- het bestaan van een aanbesteding die de voorkeur geeft aan lokale dienstverleners
- de wijze waarop de inkomsten wordt gebruikt of verdeeld
 - a) Creatie lokale werkgelegenheid (bovenop de jobs in de windparken zelf gecreëerd)
 - b) Diensten die al of niet worden aangeboden
 - c) Beperkte dividenden => nieuwe lokale investeringen (productie / vermindering van consumptie...)

B. Economische meerwaarde ("PROFIT"-as)

2. Lokale economische return

a) Gegeneerde lokale werkgelegenheid

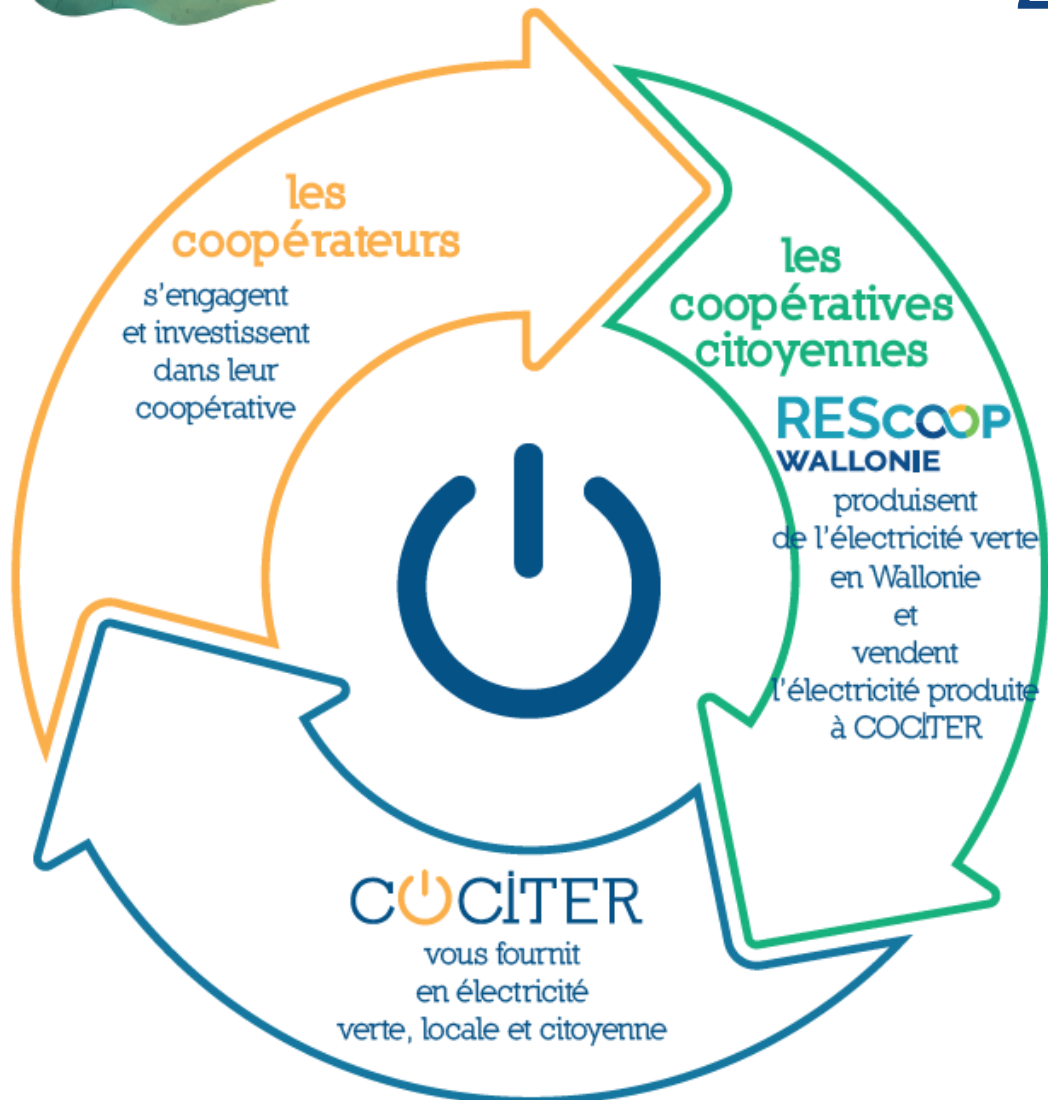
- Federaties en REScoop leden: 104 VTE's
(verhouding +/- 1 VTE/1M € burgerkapitaal)
- Lineaire extrapolatie in verhouding tot het OFFSHORE-potentieel:
verdrievoudiging van de werkgelegenheid
(indien de bijdrage van de burger 250 miljoen euro bedraagt)

B. Economische meerwaarde ("PROFIT"-as)

2. Lokale economische return

b) Diensten: energiedelen en energielevering via de korte keten

- EG => Delen/leveren van energie aan leden tegen voordelige tarieven (EU-doelstelling)
- Economische hefboomwerking (Ecopower en Cociter)

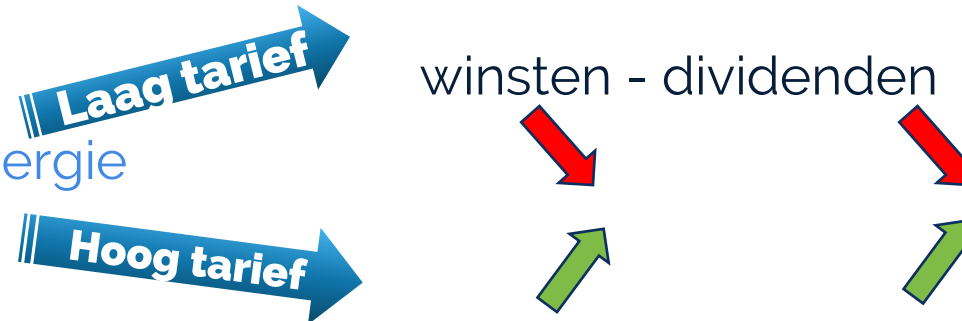
B. Economische meerwaarde ("PROFIT"-as)

2. Lokale economische return

b) Diensten: energiedelen en energielevering via de korte keten

- Economische hefboomwerking (Ecopower en Cociter)
- Burgers zijn:
 - coöperatieve leden ([medel] eigenaren productiefaciliteiten)
 - EN klanten

- **Zij beslissen over de prijs van energie**

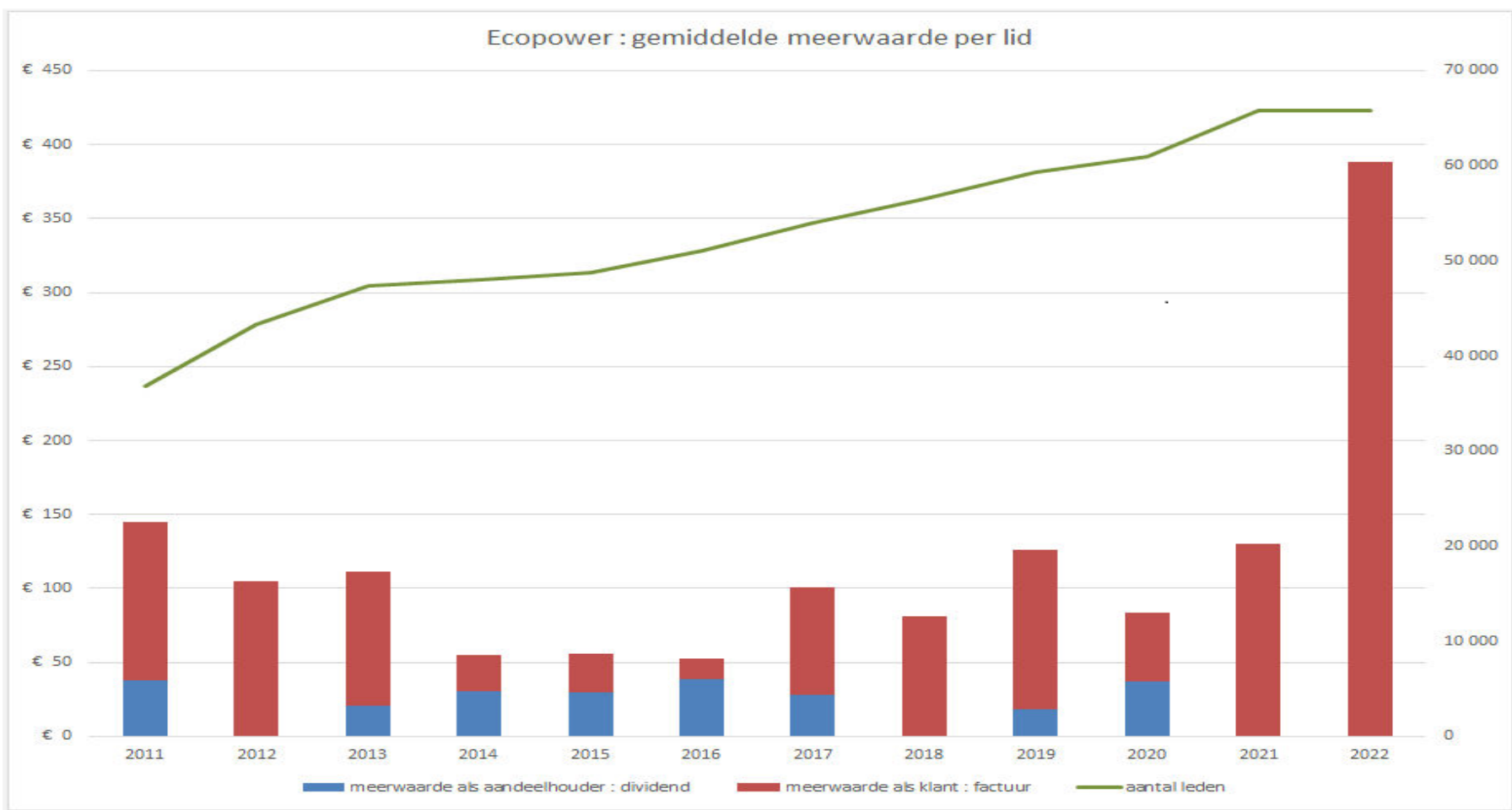

B. Economische meerwaarde ("PROFIT"-as)

2. Lokale economische return

b) Diensten: energiedelen en energielevering via de korte keten

- Economische hefboomwerking (Ecopower en Cociter)

Meerwaarde als aandeelhouder: dividend

Meerwaarde als klant: factuur

coöperanten

B. Economische meerwaarde ("PROFIT"-as)

2. Lokale economische return

b) Diensten: energiedelen en energielevering via de korte keten

- Economische hefboomwerking (Ecopower en Cociter)

Impact energiecrisis 2022:

- **Extreem hoge prijzen op de energiemarkt;**
- **Ecopower:** naar schatting **400€/jaar minder dan de marktprijs**
(winst +/- 8 M € voor al haar klanten)
- **Cociter:**
 - Maart 2022: coöperaties verkopen HUN productie aan 100€/Mwh aan COCITER (vanaf januari).
 - CWAPE-vergelijker toont dat **COCITER 14% goedkoper is dan gemiddelde factuurprijs** (tweede kwartaal)
 - Beslissing om de maximumverkoopprijs vast te leggen aan 30 €ct/kWh voor afnemers (01-07-2022 tot 31-03-2023)

=> Belang van het economisch hefboomeffect via de energierekening

B. Economische meerwaarde ("PROFIT"-as)

2. Lokale economische return

b) Diensten: energiedelen en energielevering via de korte keten

- De onmiddellijke reactie van de REScoops op de energiecrisis
 - **Begin 2022:** REScoops: beperkte stijging van de elektriciteitsprijzen voor hun klanten (coöperanten)
 - **Oktober 2022:** Europa en de federale regering: besluiten om overwinsten voor nucleaire en hernieuwbare elektriciteitsproducenten te beperken.

B. Economische meerwaarde ("PROFIT"-as)

2. Lokale economische return

b) Diensten: energiedelen en energielevering via de korte keten

- REScoops en FINcoops, verschillende doelstellingen
- Doelstellingen van industriële actoren op de energiemarkt:
 - Voor FINcoops: energie verkopen tegen laagst mogelijke prijzen aan de leverancier die verbonden is aan dezelfde moedermaatschappij.
 - EN **energie verkopen tegen de hoogste prijs** voor de klanten
- REScoops doelstellingen:
 - Coöperaties verkopen energie aan de coöperatieve leverancier tegen lage prijzen
 - EN **vermarkten de energie aan een door de coöperanten vastgestelde prijs**
 - Energiedelen (toekomstig HEG-kader)

B. Economische meerwaarde ("PROFIT"-as)

2. Lokale economische return

b) Diensten: energiedelen en energielevering via de korte keten

- Naar een verplichting van directe burgerparticipatie
 - Vandaag bezitten burgercoöperaties 4% van het windpark op het land.
 - Gevolg: gebrek aan productievolumes => beperking van het aantal nieuwe klanten door de korte keten leveringslogica
 - Als we de logica volgen:
 - als er vandaag 20% van de Vlaamse windturbines burgercoöperatieve windturbines zouden zijn (5X meer)
=> elektriciteitslevering via deze korte keten
aan 270.000 coöperatieve huishoudens (i.p.v. 54.000 huidige klanten)
 - als vandaag 25% van de Waalse windturbines burgercoöperatieve windturbines zouden zijn
=> elektriciteitslevering via deze korte keten
aan 139.000 coöperatieve huishoudens (i.p.v. 10.000 huidige klanten)

B. Economische meerwaarde ("PROFIT"-as)

2. Lokale economische return

b) Diensten: energiedelen en energielevering via de korte keten

- De bijdrage van offshore aan de korte energieketen
 - 20% van de coöperatieve offshore windturbines (van 6.766 GWh) betekent
 - => +/- 1.353 GWh beschikbare coöperatieve groene energie
 - => +/- 676.000 huishoudens (voor een gemiddeld verbruik van 2.000 kWh/huishouden)

B. Economische meerwaarde ("PROFIT"-as)

2. Lokale economische return

c) Herinvestering van offshore winsten in onshore meerwaarde

- Ambitie van de burgerparticipatie: 20% van de toekomstige offshore parken (3,5 GW)
=> kapitaalverhoging: 250 tot 350 miljoen euro.
- Return aan economisch rendement in coöperaties, die mogelijk maakt:
 - Meer werkgelegenheid en mogelijkheid om meer personeel aan te nemen;
 - Meer inzet om de energietransitie te versnellen
 - Meer lokale, maatschappelijke en milieuprojecten
 - Coöperatieve ontwikkeling
=> aantrekkelijk voor meer burgers
 - Meer **klanten** toegang geven tot energieleveringen via de korte keten

C. Sociale en maatschappelijke meerwaarde (as "People")

1. Van het gemeengoed een vredesfactor maken

- Fossiele/splijtbare grondstoffen en proliferatie van nucleair materiaal
 - =>geopolitieke spanningen of oorlogen
- Hernieuwbare hulpbronnen = gemeenschappelijke goederen (niet privaat toe te eigenen)
 - => spreiding van middelen is een vredesfactor
- Bijdrage van burgercoöperaties:
 - Betere sociale acceptatie van HE-projecten (>< twijfelaars)
 - Burgercontrole verbetert de energie-autonomie van landen (lokale beslissingsbevoegdheid).
 - Verbetert de prijsstabiliteit van energie voor alle klanten

C. Sociale en maatschappelijke meerwaarde (as "People")

2. De samenleving voorbereiden om de energietransitie te omarmen

a) Zoveel mogelijk mensen erbij betrekken

- Burgercoöperaties stellen participatie open voor alle burgers
- Doel: zoveel mogelijk burgers aantrekken

b) Creëren van maatschappelijk draagvlak voor de energietransitie - bewustmaking, voorlichting, onderwijs

- Doel van REScoops: positieve impact op de samenleving.
- Diensten aan leden; winsten worden gebruikt voor voorlichting/informatie/vorming van burgers

C. Sociale en maatschappelijke meerwaarde (as "People")

2. De samenleving meenemen in de energietransitie

c) Naar een inclusieve energietransitie

Aankoop van aandelen in coöperaties :

- Energieproductie vereist investeringen
- Deelname aan een REScoop:
 - (mede)eigendom in productiefaciliteiten voor hernieuwbare energie
 - Voordeel halen uit eigen geproduceerde elektriciteit tegen lage investeringskosten (><private PV-installatie) en zonder ingewikkelde procedures (><energiedeling in HEG)
 - Lage toegangsdrempel tot hernieuwbare energie (><private PV-installatie)
 - Mogelijkheid om op ieder moment toe te treden tot een burgercoöperatie
- Ervaringen met REScoops – kans voor de overheid om **kansarme huishoudens mee te betrekken**
- Solidariteit tussen de coöperanten
- Lokale inzet en acties komen iedereen (= de maatschappij) ten goede

C. Sociale en maatschappelijke meerwaarde (as "People")

3. Strijden tegen energiearmoede

Bijdrage van burgercoöperaties aan de strijd tegen energiearmoede:

- Door de energie-efficiëntie te verhogen
- Door bewustmaking over de noodzaak om het huishoudelijk energieverbruik te verminderen
- Door de stijging van energietarieven te verminderen/beperken

D. Meerwaarde voor het milieu (as "Planet")

1. Versnelling en verdieping van de energietransitie van huishoudens

REScoops moedigen hun leden (coöperanten) aan tot :

- (co)productie van hernieuwbare energie
- lager energieverbruik

(bijvoorbeeld de campagne "Bulles d'Énergie")

a) Verbetering van de energie-efficiëntie, energiesoberheid, hernieuwbare energie

- Bewustmaking/voorlichting om energiezuinig te zijn
- Steun voor energie-efficiëntie, zelfvoorziening op het gebied van hernieuwbare energie, versnelde toepassing van innovaties
- Bereikte en verankerde wijzigingen in het consumptiegedrag van coöperanten (Ecopower-bevindingen) :
 - 40% van de Ecopower-klienten heeft nu een PV-installatie
 - Gemiddeld jaarlijks verminderd verbruik: 4.000 kWh -> 1.800 kWh
=> Redenen: 50% goede energiepraktijken, 50% PV-installaties

D. Meerwaarde voor het milieu (as "Planet")

1. Versnelling en verdieping van de energietransitie van huishoudens

b) Elektrificatie van huishoudens, hernieuwbare energie

Vandaag:

- elektriciteit = +/- 10% van de energiebehoefte van een gemiddeld huishouden (+-3 500 kWh/jaar)
- Andere energiebehoeften: warmte (60%) en mobiliteit (30%)

De toekomst brengt ons een energieshift met een Transitiebeleid als logisch gevolg: stimuleringsmaatregelen (bv. Subsidies voor warmtepompen of elektrische voertuigen) => elektriciteitsbehoefte van een huishouden gaat gemiddeld X3 (van 3.500 tot 10.500 kWh/jaar)

- Multiplicatoreffect van coöperatieve actie onder 1.a)
- Wens van REScoops: hun productie van hernieuwbare energie verhogen

D. Meerwaarde voor het milieu (as "Planet")

2. Beperking van het rebound-effect

Voorbeeld van rebound-effect: bij energiebesparing => meer vliegreizen

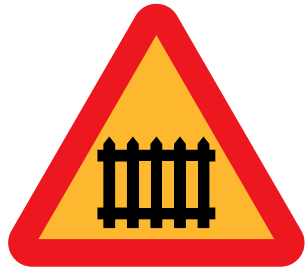
- Stimuleringsmaatregelen voor hernieuwbare energiebronnen: bedragen die coöperaties dankzij hun investeringen ontvangen/besparen => te gebruiken in schone technologieën ten behoeve van het milieu of de energietransitie (isolatie, elektromobiliteit, enz.).

3. Geen efficiëntieverlies door verandering van energiedrager

Gebruik van door offshore-windturbines opgewekte elektriciteit :

- REScoops => levering door Ecopower en Cociter => elke kWh wordt rechtstreeks ingezet voor de energiebehoeften van de klanten
- Andere marktspelers: waarschijnlijkheid dat elektriciteit wordt gebruikt om de H₂-economie aan te drijven (waterstof productie en -gebruik heeft slechts een energie-efficiëntie van ongeveer 50%)

**2) Drempels voor
het toepassen van rechtstreekse
burgerparticipatie in offshore wind en
voorwaarden voor een gelijk speelveld**

Drempels?

Aan welke oplossing kan ik bijdragen?

- Het coöperatieve model: ingewikkeld? onbegrepen?
- Offshore een nieuwe business voor deze coöperaties
- Te ver, te groot voor lokale coöperaties
- Toegankelijkheid voor iedereen?
- Financiële en economische capaciteit
- Beheer van het energieverbruik - risico

Burgercoöperatie - een verkeerd begrepen model?

- Gemengd en onbekend model
- Sociale innovatie ↔ technologische innovaties
- Cowboy-verhalen over de werking ervan + erkenningstekort
- Reputatierisico (in geval van mislukking)

- Communiceren over de impact van coöperaties
- Emblematische coöperatieve projecten tot een goed einde brengen
- Overheidsinstanties: dit model bestuderen → Marktintegratie: normen/regels
- Het risico uitleggen - beperk de blootstelling/persoon

Relaties uit balans?

- Dezelfde markt - ingewikkelde regels - beperkte ruimte
 - ➔ Concurrentie met verschillende middelen
- Kaping van het coöperatieve model

- Duidelijk onderscheid maken tussen de marktspelers
- De specifieke kenmerken (incl. meerwaarde) erkennen
 - ➔ Een kader bieden voor gezonde concurrentie
- Kader voor samenwerking creëren (in aanbesteding)

rol van de
overheid

Energiegemeenschap

Nieuwe sector voor coöperaties

- Noodzaak om kennis / vaardigheden te verwerven

- Belanghebbenden (netwerk)
- Andere grootteorde
- Beheer van de geproduceerde hoeveelheden (balancering)
- Technische capaciteit - andere technologie - exploitatie
- Ander ontwikkelingsproces – risicobeheer en beheer van de meerkost

Offshore tenderprocedure

Nieuwe sector voor coöperaties

- Samenwerking met traditionele offshore-exploitanten
- De coöperatieve structuur brengt zijn deskundigheid mee in het mobiliseren van burgers en de daarmee samenhangende meerwaarden,
→ de noodzaak om de juiste industriële partners voor het consortium te kiezen.
- Mogelijkheid om toe te treden tot het consortium op de COD (Commercial Operation Date).
- Wenselijk in een consortium
 - Selectiecriteria voor burgerparticipatie
 - Gunningscriteria afhankelijk maken van de mate van burgerparticipatie

**Rol van de
overheid**

Offshore - interne drempels

- Coöperaties zijn altijd ontstaan rond een lokaal project – bij Offshore is er geen territoriale band

Energ'Ittre - HesbEnergie - CampinaEnergie -
Denderstroom - Condroz-Energie-Citoyenne - EnerGent

- De grootte van de coöperatie beperkt bovenlokale ambities
- Een aanzienlijk kapitaal - concurrentie tussen coöperaties
- Niet genoeg menselijke kapitaal om ambitieuze en bijkomende projecten in te vullen

Offshore - interne drempels

- Lokale gemeenschappen bewust maken van de Offshore voordelen voor de eigen gemeenschap
 - Toegang tot hernieuwbare energie
 - Geconfronteerd met de moeilijkheden om onshore projecten te ontwikkelen
 - Prinses Elisabeth Zone = laatste kans
 - Professionalisering + Financiering van lokale projecten
 - “Sleutel op de deur” project - collectieve ontwikkeling - Samenwerking
 - Federale steun voor studies en vergunningen

Kleine coöperaties - veel mensen mobiliseren

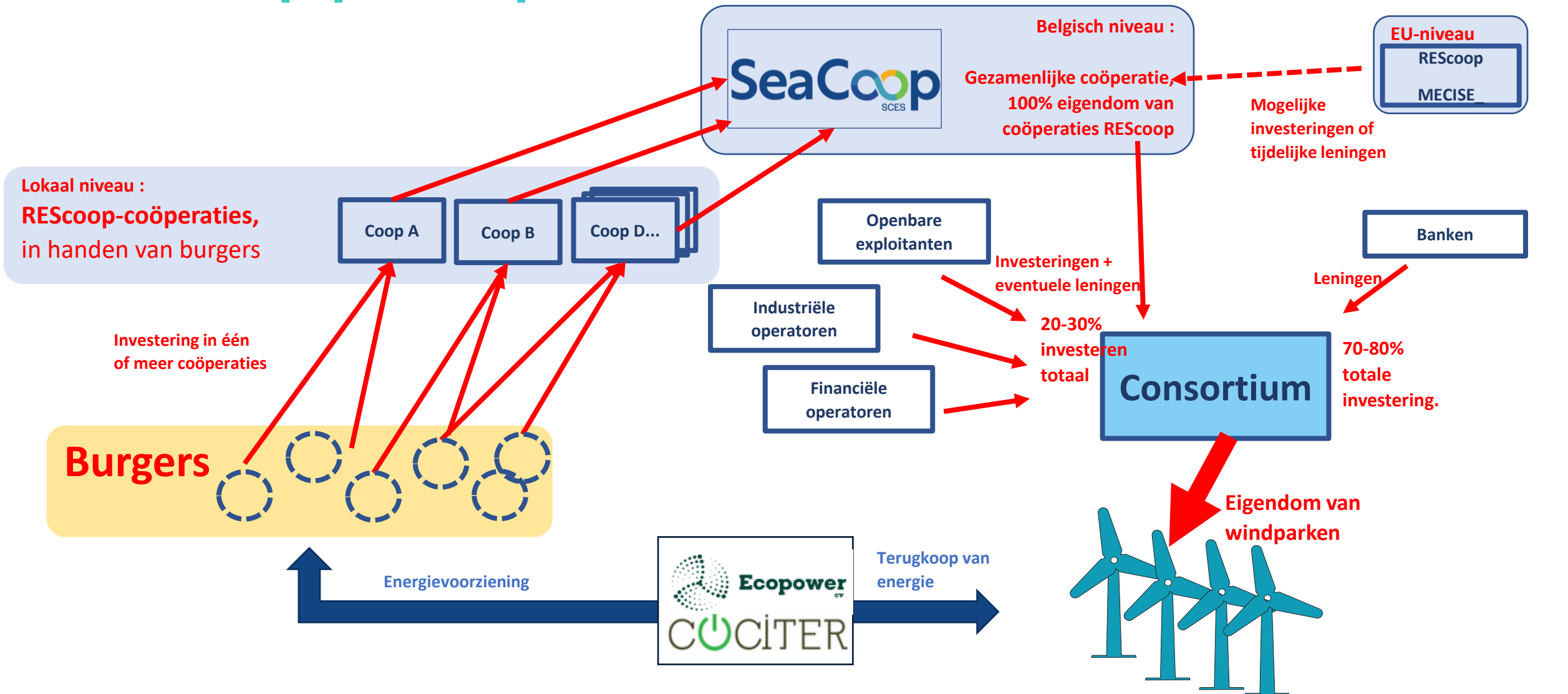

- burgercoöperaties te klein om de offshore te beïnvloeden
- Noodzaak om compromissen te sluiten binnen het consortium
- Het samenbrengen van alle burgers in één structuur verwatert het vermogen van elk van hen om te handelen.

- Behoefte aan structuur → SeaCoop

SeaCoop participatieschema

Toegankelijkheid voor iedereen?

- Burgerparticipatie zou niet voor iedereen toegankelijk zijn

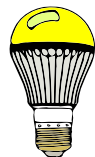

- Minimumaandeel 250 € ⇔ aanzienlijke verlaging van de energie-factuur
- Coöperatief aandeel ⇔ aankoop van eigen productie installatie
- Gebruik van ingehouden winst voor maatschappelijke doeleinden

Overwegend economische criteria

- Aangetoonde economische capaciteit
- Toewijzingscriterium prijs (mate van overheidsinterventie) overheersend

- Duidelijk omschreven en niet-exclusieve aanbestedingsregels en -criteria
- Realistische criteria om diversiteit van marktspelers te waarborgen
- Toewijzingscriterium Prijs is noodzakelijk, maar is niet het enige doorslaggevende criterium
 - Andere criteria: kwaliteit / burgerparticipatie / milieu / maatschappelijke kost...
 - Integratie van het EU concept voor Hernieuwbare EnergieGemeenschappen

Garantie op goed vakmanschap

- • Opleggen van hoge prestatiegaranties voor goed vakmanschap

- De deelname van burgers vrijstellen van de betaling van deze waarborgsom (zie raadpleging offshore tenderprocedure)

Capaciteit om fondsen te werven

- De op te halen bedragen zijn enorm voor de coöperaties
 - Ons doel: 20% van het Princess Elisabeth-zone verwerven → 450 M€
 - Burgercoöperaties hebben tot nu toe 100 miljoen euro bijeengebracht
 - Parkwind heeft slechts 13 M€ van zijn doelstelling van 20 M€ opgehaald.

Capaciteit om fondsen te werven

- Coöperaties beperken zelf hun kapitaalwerving omdat er een gebrek is aan projecten
- Fasering met een 1ère tranche van 150M€ - in totaal 450 M€, dat is slechts x 5
- Noodzaak van een goed voorbereide fondsenwervingscampagne
- Uit te voeren marktonderzoek
- Oplossing Financiële Portage
 - Coöperatiefonds MECISE.EU
 - Overheidsinstellingen - ECB - Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij - Sowalfin - VLAIO

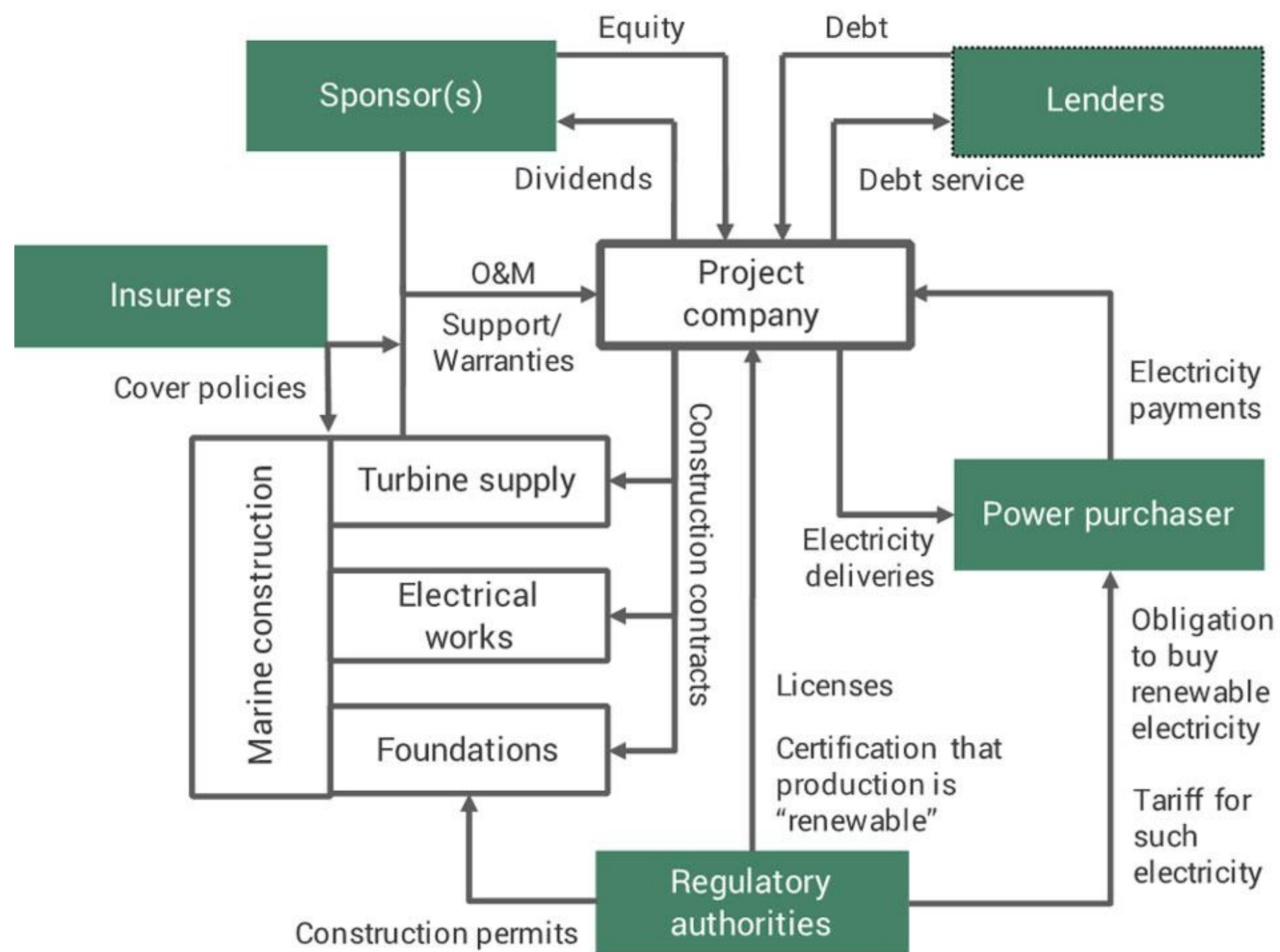
Parkfinanciering - banken

- Noodzaak van externe financiering - bereidheid van burgers om te investeren
 - Financiering van de moedermaatschappij (niet mogelijk op bankniveau voor coöperaties)
 - Financiering van het consortium ontwikkelaar-exploitant (negatief coöperatief effect)
 - ➔ zin om zonder burgerparticipatie het project te realiseren?

- Aandacht om alle financiering op consortiumniveau te realiseren
- Externe openbare financiering: EIB / openbare instellingen
 - Federale Participatie & InvesteringsMaatschappij (FPIM) - Sowalfin - PMV/Gigarant,

Bron: Green Giraffe.
 "Recent trends in offshore wind finance"
 April 2019

Gebruik van de geproduceerde energie - PPA

- Onmisbaar is het eigen gebruik van de geproduceerde elektriciteit → Cociter -Ecopower
- PPA: verbintenis tot productie / verbintenis tot aankoop / lange termijn
- Coöperatieve dienstverlener met een atypisch risicoprofiel - Geen rating - Klein
- Groot probleem in geval van zero bid (blootstelling van het consortium aan marktschommelingen)
- Beheer van risico's in verband met productie- en consumptieprognoses
- Klantprofiel met meer Prosumers (geen gegeerd consumptieprofiel)
- Weinig aanvullende of stuurbare productiemiddelen
- huidige leveringsvolumes zijn klein in vergelijking tot de doelstelling van 20% deelname en dus ook afname

Gebruik van de geproduceerde energie - PPA

- Contract for Difference (CFD)
- Stabieler klantenbestand - niet-speculatief LT-doel → Minder risico bij PPA
- Vrijwillig laag klantenaantal en laag verkocht volume → hoog potentieel
- Stijging van het elektriciteitsverbruik (warmtepompen - elektromobiliteit) x2 tot x3
- Geleidelijke toename van het afnamevolume
 - 1ste termijn = 0,8 TWh of 230.000 huishoudens
- Balanceringscontract / Balanceringskosten opnemen in de business case
- Europese BRP (coöperatief?)
- een aanvullend of een gestuurd productieprofiel verwerven

CFD

Basic CfD mechanism

— **Guaranteed price to renewable energy generator** determined through an auction

— **Market price**
Based on power market sell/bid dynamics

→ If market price is more than guaranteed price, *difference is paid by the generator*

→ If market price is less than guaranteed price, *difference is paid to the generator*

Bron: Renewable Watch

Impact CFD-mechanisme

- CFD-principe is in strijd met de wens om tegen een stabiele prijs te verkopen

- PPA speelt een minder centrale rol
- Carve-Out mechanisme (uitstappen uit de CFD en dus uit het verkochte volume aan een stabiele prijs)
 - Voor burgers
 - Voor KMO's
- Opt-in optie (breng dit volume terug in de CFD bij het in gebreke blijven van de tegenpartij en verkoop tegen marktprijs)

RESCOOP WALLONIE

www.rescoop-wallonie.be

contact@rescoop-wallonie.be

RESCOOP VLAANDEREN

<https://www.rescoopv.be/>

info@rescoopv.be

De 7 beginselen van de Internationale Coöperatieve Alliantie

[terug](#)

- Open en vrijwillig lidmaatschap
- Democratische controle door de leden
- Economische participatie van de leden
- Autonomie en onafhankelijkheid
- Onderwijs, vorming en informatieverstrekking
- Samenwerking tussen coöperaties
- Engagement voor de gemeenschap